

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld. — kr. pol leta 1 60 četrt leta — 80 Naročnina se pošilja opravištvu v škofljsk. poslojnu (Bischofhof). Deležniki tisk. društva dobivajo list brez posebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Neznosljiva bremena.

(Govor poslanca g. dr. Dominkuša v deželnem zboru v Gracdu.)

Pritožba o naših slabih gospodarskih razmerah, o denarstvenih nesrečah, o neizmerno visokih davkih so v zadnjih letih že precej navadne. In vendar še se naši zastopniki, pa tudi vlada, vse premalo ozirajo na ubožstvo in prave potrebe prebivalcev v naši deželi. Vsemu, kupčiji, obrtu in kmetijstvu če konec biti, le rubežem in eksekucijam zaradi zaostalih davkov ne. Kolikor pomnim, še ni bila tolika sila za denar, kakoršna je ravno sedaj. Za vsakdanje potrebe, za vedno večje dače potrebujejo naši gospodarji sedaj več denarja, kakor jim njihova posestva nesejo; in vsled tega se čedalje bolj zagrezajo — v dolgove. Ljudje jemljejo že od kapitala. Ako nebi branilnice mnogim pomagale, videli bi polovico manjših posestnikov na javni dražbi ali v eksekuciji. Posojilnice na deželi jemljejo po 12—18 % in izposojujejo že velikanske svote, kojih obresti čist dohodek zemljišč gotovo ne pokrije, še manj pa preseže.

Čudno je tedaj, kar je nedavno finančni minister na Dunaju rekel, namreč: da se še vedno davki redno plačujejo, in da se bode vse skoro na boljše obrnilo! Gospod minister gotovo ne vé, ali pa neče vedeti, kako neusmiljeno da se sedanjí čas davki terjajo in sicer ne samo stari in in zastareli, ampak tudi tekoči in najnovejši, tudi tam, kder je ljudi nesreča zadela, da se je moralo za nje javno pobirati. Pogosto se že zgodi, da vzamejo ubogemu kmetu potrebno živino, poslednjo kravico za nekoliko goldinarjev, ki so komaj stroške za eksekucijo pokrili.

Tako ravnanje s kmetom je res žalostno pa tudi po vsem nepostavno. Toda krive temu niso davkarije, tudi deželne oblastnije ne, ampak vse to nam prihaja iz sredine našega cesarstva, t. j. od dunajskih ministrov, ki tako neusmiljeno ukažejo davke izterjevati; in to je, kar nam velikansko breme davka dela popolnem neznosljivo.

Za posestnika ni vse jedno, kedaj in kako se od njega davki terjajo. Po žetvi, po branju ali trgatvi, sploh potem, kedar je kmetski človek kaj pridelal in prodal, tedaj se zamore vspešno od njega terjati davek, sicer ne pomagajo najostrejši rubeži nič. Kder nič ni, tam se tudi nič vzeti ne more. Imamo tudi dokaj postav, po katerih bi se najterjanje davkov, kolikor mogoče davkeplačiteljem polajšalo. Na te postav se pa sedaj skoro nikder ozir ne jemlje. Zato nasvetujem sledeče: deželniemu odboru se naloži, da se hitro obrne do c. kr. vlade s prošnjo, da ona zopet ukaže davkarijam in okrajnim glavarstvom, ravnati se po tistih postavah in ukazih, ki so v varstvo in branbo davkeplačilec izdani. (Ta nasvet je bil sprejet Ured.)

Sicer pa dobro vem, da tudi ta nasvet ne boe zdajno pomagal, ker tega niti ne more. Kajti država, dežela, okrajni, srenje zahtevajo sedaj preveč, in vsled tega je davkova moč v v deželi prenapeta. Bremena so nam postala neznosljiva. Pred nekaj dnevi sem dobil v roko spis, iz katerega je razvidno, kako so od l. 1869 narasle priklade za deželne, okrajne in srenjske potrebe.

Leta 1869 so znašale deželne priklade (Landes-Umlagen) 977.000 fl. ali 35 % rednega davka. Pet let pozneje, t. j. l. 1874 pa 1,634.918 fl. ali 51 %, tedaj za 657.918 fl. več. To je res hiter in velikanski napredek! Poglejmo na okrajne priklade (Bezirks-Umlagen)! Te so l. 1869 znašale 251.275 fl. ali poprek 9 %. Toda l. 1874 so narasle že na 711.235 fl. ali na 22 % tedaj za 459.660 fl. ali za 13 %. Isto neljubo prikazen imamo pri srenjskih prikladah (Gemeinde-Umlagen)! Leta 1869 so vse srenjske priklade v celej deželi znašale 359.127 fl. ali 13 %. Leta 1874 pa že 696.269 ali 22 % tedaj za 337.142 fl. več! Vse priklade: deželne, okrajne in srenjske skupaj so tedaj leta 1869 znašale 1,587.402 fl. ali 57 % leta 1874 pa 3,042.422 ali 95 %, ki so se vrgle na redni davek!

Leta 1874 je bilo deželne redne dače davkeplačiteljem v knjižicah predpisane 4,495.197 fl. Ali ljudje vsega niso zamogli več poplačati. Zaostalo je dače na dolgu 1,052.147 fl., tedaj skoro četrti del predpisane svote. Zanimive so tudi še sledeče številke in nauki, kateri v njih tičijo. Zgornji Štajer zaostal je v plačevanju dače samo z 8 %, srednji Štajer že z 18—20 % in najbolj pa Spodnji Štajer, namreč v nekaterih krajih z 30—40 %; akoravno se je laui dača z neusmiljenim rubenjem izterjevala. To je jasen dokaz, da na slovenskem Štajerskem gospodarstvo močno propada. Te številke tudi kažejo, da spodnja Štajerska v prihodnje ne bode mogla več tolikega davka plačevati, če se njenemu gospodarstvu zdatno ne pride na pomoč; davkovska moč je pri njej že preveč napeta!

Nekateri gospodje poslanci nasvetujejo, naj bi se deželne, okrajne in srenjske priklade nalagale tudi na indirektni davek, t. j. na meso, kruh, vino itd. Temu nikakor ne pritrdim. Vzvišana indirektna dača bi zmanjšala vrednost poljskih pridelkov in prišli bi še le iz deža pod kap. Sploh pa je umno gospodarstvo za znižanje, a ne za povzvišanje indirektnega davka! Večina tega zbora je sklenola letos toliko stroškov zbrisati, da bomo drugo leto s 38 % deželnih priklad izhajali; in vsled tega pravite in se tolažite nekateri gospodje poslanci, da se zamore s pomirenjem gledati na deželne finance ali denarstvene zadeve. No, jaz ne zmorem take mirnosti, pač pa mislim, da imamo vsi skupaj resno dolžnost, poizvedavati po uzrokih tolike denarstvene stiske in nesreče v deželi. S samim zmanjšanjem izdatkov v deželnem proračunu, brisanjem nekaterih stroškov ne doseže se nobena zdatna pomoč. Slabo naše gospodarstveno stanje ima bolj globoke korenine ali uzroke. Kar se je do sedaj hvalisalo kot gospodarsko napredovanje, to je le kar — sleparstvo. Milijone denarja so mu ljudje žrtvovali zastonj; sedaj to čedalje bolj sprevidijo in si prizadevajo, da bi se iz te nesreče izvlekli. Ali ustavlja se jim še vedno vladajoče „ustavaštvo“ s svojimi volilnimi postavami in nemškimi ustavakom na korist umetno sestavljenimi volilnimi skupinami tako, da vladari in gospoduje samo jedna stranka, ne pa večina avstrijskih narodov. Iz tega pa se rodijo tolike težave za naše gospodarstvo, da zadržujejo vsak napredek in dušijo vsako upanje, da bi po tej poti kedaj postalo bolje.

Nesreča, ki nas tlači, zamore se od nas le odvaliti, če se vladna sistema predrugači in postavi na pravičnijo podlagu. To je taka resnica, ki se ne sme brez kazni še več časa zanemarjati. Kajti avstrijski narodi ne morejo več dolgo plačevati stroškov v svojo lastno zatirovanje!

Cerkvene zadeve.

Novi nadškof solnograški, tedaj tudi naš nadškof, so postali 27. maja č. g. Albert Eder opat čč. oo. benediktinov pri sv. Petru v Solnogradu ali Saleburgu.

Delitev sv. firme bo v Šmarski dekaniji meseca junija: 17. na Ponkvi; 18. v Dramljih; 19. v št. Jurju; 20. v Slivnici; 21. pri sv. Štefanu; 22. v Zibiki; 23. na Sladki gori; 24. v Šmarji in 25. pri sv. Vidu. „Danica“ v Ljubljani.

Č. g. dr. Janez Križanič je po izvršenem pismenem konkurzu potrjen bil za profesorja starega zakona v bogoslovnici Mariborski.

Usmiljene sestre v Ptuj. Težavno, požrtvovalno delovanje usmiljenih sester je tako močno, da si po sili pridobivlja priznanje najokornih nevercev in kosmatih liberalcev, ki sicer katoliškim redovnikom in redovnicam povsod zapreke delajo, kder le zamorejo. Nek liberallec piše v Tagespošti: bolenišnica in bolehavnica v Ptuj se je izročila usmiljenim sestram. Za vsako sestro je odmerjenih na leto 84 fl., stanovanje, svečava in kurjava, postrežba, brezplačno ozdravljevanje in v slučaju smrti priprost pogreb. Kde se dobi drugod izurjena, vestna, zanesljiva boleniška strežnica za 7 fl. mesečne plače? Nikder na celem svetu ne, kakor edino le pri ponižnih, tihih, usmiljenih sestrah, ki v duhu Kristusove vere v vsakem boleniku vidijo — Jezusa.

Prijazen nasvèt vsem narodnim duhovnikom. Junaško, kakor le zamore narod, kteremu lažnjiva nemška filozofija in nemškutarska baharija možgan in srca še pokvarila ni, bojuje se narod slovanski ob Balkanu in v podonavskih pokrajinah zoper nečloveškega nasilnika, nečimurnega Turka, naj bi si privojeval stanja, da zamore kot kristijansk narod mirno živeti in v omiki napredovati. Tako junašk narod, kakor je narod slovanski v turških pokrajinah, ni za to, da bi na vse veke v sužnosto životaril; njemu je Bog brez dvoma boljše, dostojnišo osodo namenil!

Vstaje so se vdeležili tudi premnogi Katoličani, ker tudi njim turška surovost ne zagotavlja poročta za mirno družbinsko življenje. Če Bog, česar ponižno prosimo in upamo, da ubogim slovanskim trpinom pravične želje izpolniti, nastane za nas katoliške Slovence sveta dolžnost, pomagati svojim katoliškim bratom, da si brž ko mogoče, tudi cerkvene zadeve vravnati zamorejo. Pomagamo jim celó lahko in prav izdatno, ako le hočemo, s tem, da 1. priporočamo vernikom „družbo brezmadežnega spočetja Marijinega“ v podporo kat. Kristijanom na Turškem; 2. da pospešujemo, kar se le da, „družbo sv. Cirila in Metodija“; 3. društvenike pa napotimo, da poleg molitve vsak tudi v denarjih kaj daruje, kar ljudje, ako se jim le stvar na srce položi, radi storijo. Ko bi vsak društvenik na leto le 10 kr. daroval, — in kateri bi tega ne zmo-

gel? bi se na leto pri mnogem številu udov družbe sv. Cirila in Metodija toliko nabralo, da bi se katoliške občine na Turškem in tudi na Srbskem prav izdatno podpirati zamogle. — Denarji bi se naj dvakrat na leto: jeseni in spomladi v obletnici sv. Cirila in Metodija pobirali in naravnoč pošiljali „an das Comité des Mariae-Empfängniss-Vereins“ in Wien, I. Weihburggasse 5.

Doneski od udov bratovščine sv. Cirila in Metodija bi se le za katol. Slovane porabili; kar pa društveniki bratovščine „brezmadežnega spočetja Marijinega“ darujejo, se naj obrača tudi za Katoličane na vzhodu sploh.

Bratje, popremite se nasveta, ki je praktičen in se lahko dožene. *) — Čč. gg. duhovnike lavantinske škofije pa prosi nasvetovalec, naj pri letošnjih pastirskih konferencah povsod to stvar tudi preč. knežškofijstvu priporočijo.

Dr. U.

Gospodarske stvari.

Redkev. (*Raphanus sativus*).

M. Redkev je več razredov z različnimi sortami kakor: a) Zimska redkev. Je dveletna prav debela in služi za jesensko in zimsko porabo. b) Poletna redkev. Je jednoletna in se po leti rabi. c) Majeva redkev. (Na pol poletna redkev, žolta Dunajska redkev, dvojemesečna redkev.) Stoji v sredi med poletno in mesečno redkvijo in se meseca maja in junija rabi. Štutgart-ska, nova, rana, bela, poletna ali dvojemesečna redkev pride za mesečno redkvico. d) Mesečna redkvica. Je jednoletna, kratke trpežnosti in služi za prvi pomladanski okrepčavni prigrizek k mesu ali putru.

Redkvam poprek rahla, črnopješena, globoka zemlja najbolj tekne; po nižinah se bolje obnašajo nego po višinah. Seje ali potika se o različnih časih v gnojne grede, v vrtu in po njivah, vsaki razred na svoj način. Pred kratkim je še neka nova sorta redkve znana postala, od katere se mlado semensko stročje tudi povžiti more. Zemlja se mora vedno rahla obdržati z rigolanjem in okopavanjem, voda in vlažen zrak so glavni pogoji dobremu vzrejevanju redkev.

a) Zimska redkev. Tako zvana Erfurtska zimska redkev, bela in črna, je največja in najizvrstnejša. Je tudi še siva redkev orjakinja, ki se zelo priporoča.

Za zimsko redkev se najbolj prilega močna, globoko prekopana, posebno rigolana zemlja, v kateri v časih po 6—8funtne redkve zrastejo. Sejati se ne sme pred sredo junija, ker sicer rada v seme gre in puhla ali lesnata postane. Potika se seme navadno po vrstah zrno za zrnom vedno po 6 palcev vsaksebi.

*) Vse slovenske katoliške časopise prosi uljudno pošiljavec teh vrstic, da ponatisnejo ta nasvet. Pis.

Poglavitni pogoji, da se dobra in njezna, sočna in okusna zimska redkev priredi so: rahla zemlja, redka rast in marljivo zalivanje. Zimska redkev se z tim odebeli, da se posameznim redkvam v srce luknja zabode in v njo redkvino zrno potakne. V prirejo dobrega semena se najlepše zimske redkve jeseni odberó, metenica do srca potrga in v kleti v pesku čez zimo do spomladi hranijo. V prihodnem aprilu se semenske redkve o toplem, deževnem vremenu na vrt po 1¹/₂ črevelja vsaksebi posadé. Kmaló požene cvetna stebela in avgusta seme dozori, ki po 4 leta kalivno ostane. Čas porabe zimske redkve pada med jesen in spomlad. Po zimi se zakopljejo v jame ali pa se potaknejo v kleti v pesek ali prst. Mlada metenica, katero proti pomladi poženo se more kot salata porabiti.

b) Poletna redkev.

Tudi ta sorta redkve se iz semena vzreja, ki se od marca do maja, kakor seme zimske redkve potika. Ravnavo in obdelavo ima tudi z poslednjo jednako. Izmed posebnih sort je dolga, siva, najbolj priljubljena. Nahaja se tudi bela, rudeča in črna, ki so zelo razširjene. Seme se dobiva od najlepših redkev prve setve, ki se na mestu skupaj puščajo. Zori meseca septembra in ostaja do 4 leta kalivna. Poletna redkev se poleti kot salata pa tudi brez vse priprave sirova z soljo povživa.

c) Majeva redkev.

Seje se ta podrazred meseca marca v prosto zemljo in se povživa, ko mesečna redkev pohajati začne in ko je poletna redkev še premlada. Tudi se večkrat še meseca avgusta seje, da je jeseni dobre redkve kaj v roke vzeti. Tudi tukaj se za prirejo semena najlepše redkve vzamejo, ki se pa predno so popolnoma doraščene po črevelj vsaksebi na grede posadijo. Cvetna stebela, ki jih tu poženo, prinašajo do septembra zrelo seme, ki tudi več let kalivno ostane.

d) Mesečna redkev.

Drobna, rana mesečna redkev v različnih barvah in oblikah, od katerih so kratkometenične, okrogle bolj priljubljene od podolgovatih, se že meseca januarja in februarja v grede in začetek marca na toplo ležeče povrtne grede in sicer prav redko poseja. Tako je od februarja do marca vedno redkvice za v kuhinjo. Potem se meseca avgusta in septembra mesečna redkev za jesenske potrebe seje. Ker bi pa ta od mraza lahko trpeti mogla, se mora od konca oktobra v mrzlo gredo, ki se da po zimi dobro proti mrazu zavarovati, posaditi. Tako se drži redkvica do Božiča in v časih tako dolgo, da pride nova. Okrogla, kratkometenična redkvica navadno prej priraste ko podolgovata. Za prirejo semena odbrana mesečna redkvica, ki mora od prve setve in popolnoma doraščena biti, se po črevelj vsaksebi posaja na grede, kder do avgusta ali septembra seme dozori. Seme ostane 4 leta kalivno.

Mraz ali slana. Iz Kamce. Mraz je grozno veliko škodo napravil po višinah. Do sred Jelovca in pri sv. Križu je vse črno. Še zelenega lista ni bilo najti. V Kamci, posebno v nižavah, je slana uničila gotovo polovico, nekterim tretjino drugim četrtino. Zdihovanja je veliko! Žito je precej lepo. — Pekerski vinogradi so 20. in 21. maja pozebli. Že po zimi so nekoliko bili poškodovani, in sedANJI mraz je $\frac{3}{4}$ uničil; zato pa je štrtinjak vina za 20 fl. poskočil. Tudi na polji je mraz fižolo in krompir, kateri je bil priklil, posmodil, še detelja in trava na senožetih je bila poparjena; sena bo malo, ker je trava zavoljo prevelike mokrote in mrzlega vremena redka in mala. Žita so redka, in upamo, da niso poškodovana. Drevesa so lepo cvetela, ali sadja bo malo, kostanji in bukovje po Pohorji je tudi poškodovano. Uboge čebelice milo zdihujejo, ker jim je neprijetni maj vse cvetje pokončal, in dozdej še se niso rojile, sicer pa so ljudnate. Pri g. sv. Kungoti je slana pokončala trsno mladičeje v nižejih legah. Tu in tam ničesar ni ostalo, vse je suho; na visokih legah še je tu in tam kaj ostalo. Toževanje je občno. Pomanjkanje denarja je hudo. Pri sv. Roku ob Sotli je mraz več, kakor polovico poparil. — Slana je po Savinjski dolini več škode naredila, kakor po Dravinjski. Pri Konjicah se računi, da je tretjino po vinogradih pobrala. Koder je lani toča razsajala, se zlasti zdaj po mrazu močno drevesa suši. Bati se je lubadarja v gojzdih. Pozor! Slana je na Kranjskem, zlasti Dolenjskem, pokončala nad dobro polovico vinske letine. V nižavi ležeči vinogradi so tako pokončani, da v njih še zelenega perjičja najti ni, manj nizko ležeči vinogradi so pokončani do polovice in više ležeči do tretjine. Lepo vreme se še zmeraj ne more narediti, zmeraj je še hladno in deževno. Kaj bo? — V Spodnjem Avstrijskem, zlasti okoli Dunaja ali Beča je mraz $\frac{3}{4}$ po vinogradih uničil. Isto velja o Moravskem, potem severnem Ogerskem; okoli Budapešta, Jagra in v Tokajskih goricaH je polovica proč. V južnem Ogerskem, okoli Pečuha, Villany-ja, Sezsarda, potem v Banatu mraz ni učinil nobene škode.

Nekaj novega na pošti. Tisti, ki pri svojih pošlah naročijo, naj se jim njihova pisma, novine korespondenckarte, obrazci ali muštri in tiskovine ne pošiljajo na dom, ampak v poštni uradnici shranjujejo, dokler sami po nje ne pridejo, morajo počenši s 1. junijem vsak mesec naprej plačati 50 kr. za shranbo (Fachgebühr). Vse druge pisarije itd. če niso zaznamovane s „poste restante“ se bodo po potnih listonoših pošiljale na dom, kakor do sedaj in se bode morala za dopošiljatev plačati navadna potnina. Rečeno velja vsem, ki stanujejo v občini, kder je pošta, ali v srenjab, kamor zahajajo redni potni listonoše. Drugim ni treba plačevati shranbovine, če njihova pisma ostajajo več časa na pošti.

Na podkovijski živinozdravniški šoli v Gradcu je za bodoče šolsko leto razpisanih 5 štipendij po 100 gld. in s prostim stanovanjem pri učilnici. Prošniki imajo s krstnim listom dokazati, da so rojeni Štajerci, že 18 in še ne 30 let stari. Treba je določiti spričevalo o cepljenju ali stavljenju koz, spričevalo uboštva in učni list, iz katerega je razvidno, da so se kovačkenga naučili. Naposled mora vsak pri ravnateljstvu v Gradcu napraviti izpit ali skušnjo, pri kateri se bode najbolj ozir jemalo na tiste, ki dobro nemški berejo in pišejo, potem urno kovajo in spretno podkavljajo. Pismene prošnje se vlagajo do konca julija pri deželnem odboru v Gradcu (Steiermärkischer Landes-Ausschuss in Graz).

Sejmovi na Štajerskem 3. junija. Na svetih gorah, v Slatini 6. junija pri sv. Jurju, sv. Duhu v Ločah, sv. Hemi, v Račah, v Lučenah, v Mahrenbergu, v Mozirju, v Radgoni, v Brežicah, v Laškem, v Vidmu. 8. junija pri sv. Heleni, sv. Marjeti na Dravskem polju, sv. Martinu pri Sl. Gradcu, pri sv. Miklažu pri Sotli, v Strasuu. 9. junija v Pilštanju, sv. Primožu in v Trbovljah.

Sejmovi na Koroškem meseca junija. 6. v Althofnu, pri sv. Hemi na Krki, pri št. Lenartu, v št. Paulu, v Podgorjah; 14. v Zg. Draubergu; 19. v Volfsbergu; 24. v Gutštajnu; 28. v Zg. Draubergu in v Grajfenbergu; 30. v Pontablu in v Trbižu.

Dopisi.

Iz Gradca. (Česka zahvalnica poslancu g. Hermanu.) Blagorodnemu gosp. gosp. Mihaelu Hermanu, poslancu v deželnem štirskem in državnem zboru, udu deželnega odbora itd.

V zelo mnogobrojni, če tudi ne dosti ozko zvezani avstrijski državopravni stranki zavzimate Vi odlično mesto in kderkoli se v javnosti Vaš glas začuje, nahaja posebno v slovanskih krajih živo pozornost in oceno.

Vi ste, ki pred drugimi posebno v državnem zboru neprestrašeno zastopate resnico in pravo, ki lažiliberalizmu, kateri je zdaj v Avstriji, — če tudi nikakor več na dolgo — zavladal, krinko pri vsaki ugodni priložnosti snimate, korupejco (spächenost) na zasluženi sramotni oder postavljate in neumorno kažete na pot, ktera more državo in dinastijo ohraniti in zopet povzdigniti.

Ako so tedaj v občie Vam vsi prav lojalni državljani te države zavezani v zahvalo, tako se gotovo nam Čehom pred vsemi spodobi, da Vaše ime imamo v časti in spoštovanju, ker ste se ravno za kraljestvo in narod česki že tolikokrat z vročo gorljivostjo in z navdušenim prepričanjem potegnili proti onim, ki nas imajo za največo opovero svojih pogubnih teženj.

Zato je tudi glavna skupščina političnega

društva mlado-boleslavskega dne 23. aprila t. l. jednoglasno priznala Vaše sijajne zasluge in Vam srčno vzkliknila srčno česko: „Slava“!

Blagovolite nadalje, visoko spoštovani Gospod, ostati to, kar ste bili dozdej: zvest prijatelj svojih hvaležnih prijateljev.

Iz odbora političnega društva v Mladi Boleslavi dne 30. aprila 1876.

Predsednik: Antonin Slons, l./r. Tajnik: Jan. Knižek, l./r.

Iz Ljubljane. (Odgovor banke Slovenije) na dopis iz Radgone v „Slov. Gosp.“ štev. 19 se tako glasi: gospod dopisnik! Vi očitete ravnateljstvu banke, da ono ne spolnuje svoje dolžnosti, posebno da ne objavi nobenega računa. Pravila banke velé, da se mora letni račun predložiti rednemu občnemu zboru in po končanem tem zboru priobčiti. Kakor minula leta zgodilo se bode to tudi letos brzo po rednem občnem zboru, kateri je sklican na 6. dan prihodnjega meseca junija. Ravnateljstvo torej svečano protestuje, da bi bilo svojo dolžnost naloženo mu po pravilih prezrlo. Kakošnih družih oglasov, izjav in oklicev gospod dopisnik še želi, to ravnateljstvu ni jasno; ustregel bi nam bil, če bi bil to stvar bolj na tenko razložil. To pa mu naj bode povedano, da se je banka „Slovenija“ žalibog prepričala, da od fistihih stereotipnih pa dragih inseratov po časopisih nima nikdo drug koristi nego — lé-ti časopisi! Zato so se ravnateljstvu stroški v tak namen zdeli le potrata, ki se ne vjema z varčnostjo, katero povsodi pred očmi imeti mu je bilo naročeno.

Da bi banka imela premalo agentov, temu ravnateljstvo ne more pritrditi, pač pa je resnica, da niso vsi njeni zastopniki taki, kakoršnih bi bilo želeti. A v tem oziru se pač drugim zavarovalnim društvom nič bolje ne godi, kakor našej banki, katere ravnateljstvo se vselej podviza, da odpravi nerednosti, ki se mu naznanijo. Zato smo gospodu dopisniku hvaležni za njegovo poročilo o ptujskem agentu in bi mu bili še bolj hvaležni, ko bi nam bil poročal privatno in bolj natenko. Ni nas iznenadilo, da bivši naš agent pri sv. Lenartu zdaj „Sloveniji“ nasprotuje, in tudi gospodu dopisniku bode to popolnem umevno, kadar zvé, da je banka Goloba — tožila zaradi dolga, katerega z lepa od njega iztrjati ni mogla. Ravnateljstvo je uže davno sprevidelo, da take tiče, kakor je ta Golob, treba nadomestiti z vpljivnimi, delavnimi in trudoljubnimi domorodci: potrkalo se je sem ter tja in obrnilo se na raznoterega veljavnega rodoljuba, pa ali ni dobilo nobenega odgovora ali pa — izgovore, sam da ne utegne, za družega pa tudi ne vé! Temu se naposled ni toliko čuditi, če se pomisli, kako naši rodoljubi pogosto praktično rodoljubje umevajo, ker zavarovanjem vsak drug zavarovalni zavod podpirajo prej nego — domači! Banka je v vsem župnijam po Slovenskem poslala poziv, naj zavarujejo pri njej in vplivajo tudi na druge, da

Priloga k „Slov. Gosp.“ štev. 23.

bodo pri „Sloveniji“ zavarovali; če se gospod dopisnik hoče potruditi v pisarno ravnateljstva, mu bode rađe volje izkazalo, koliko vspeha je to imelo; zvedel bode tam tudi, kako bankini potujoči nadzorniki — gospod dopisnik naj namreč blagovoli na znanje vzeti, da banka ima take uradnike — ravno pri „veljavnih“ domorodcih dostikrat naleté.

Iz vsega tega bode čestiti gospod dopisnik posnel, da ni prave zadél, če ravnateljstvu očita, da „nič ne agitira“; dosti bolj po pravici bi bil pač pušico zaradi „malomarnosti“ spustil na p. n. rodoljubno slovensko občinstvo. Če je pa tudi mej narodnjaci banka prišla ob dobro ime, tega nikakor ni krivo zdanje ravnateljstvo, katero bode svoje poslovanje zmerom lahko z dobro vestjo zagovarjalo.

Gospod dopisnik, kateremu bodo te vrstice vsekako dokaz, da „Slovenija“ „še životari“, naj nam ne zameri, če mu konečno na ravnost povemo, da s takimi izjavami, kakor je njegov dopis po naših mislih gotovo ne koristi banki, ki se jej je itak boriti z nebrojnimi overami in težavami. —

V Ljubljani 20. dan maja 1876.

Jož. Debevc. G. Kein.

Iz konjiškega okraja. Kakor po drugod je tudi pri nas mraz v petek 18. in v noči 21. maja mnogo, pa vendar ne toliko škode napravil, kakor se sliši iz drugih bližnjih in daljnih krajev. Tukaj je mraz dobro tretjino v goricah vzel; srednje visoki vinogradi so najmanj trpeli, več pa višje in nižje plati. Na polju ni kaj posebne škode dozdej. — Onkraj konjiške gôre proti Savinjski dolini se kaže večja škoda. — Rahel dežek 2 dni po mrazu bil je prava dobrotá, ker si bo marsiktera rozgice še opomogla.

Na mnogih krajih je vsled nenavadne môče veliko škode po plazih, ki so celó nekatere bajtice in kleti seboj potegnili. Denarne stiske med ljudmi so grôzne, davkarije neizprosljive; le obrtnijski tovariši in — nemško-liberalni naši državni poslanci teh splošnih nadlog ne čutijo! —

Iz Haloz. (Svaritev. — Mraz.) Živel je v Zavrčki fari gorman Konstanjevec, znan hudobnež, ki je nečloveško ravnal s svojo ženo. Nekega dne se v krčmi roti: dnes je žene smrt. Sin to čuje, teče domu materi pravit. Zvečer pride domu, začne ženo daviti in biti, da je vsa modrina-sta bila. Zmuzne se mu in zbeži; mož pritisne za njoj, korakne, skoči in noga bila je — proč. Zdej ga vlečejo domu. Poidočki vodnike opominja moliti roženkranc ino škropiti ga z blagoslovljeno vodo, da ga — ne vzeme. Sosei se čudijo, da namesto joka in upitja za pomoč, kakor navadno med strašno kletvijo, groznim pretepom v ponočnih urah, nicoj slišijo roženkranc moliti; pa kmalu zagledajo očitno kazen božjo. Spravijo ga v Varaždinsko bolenišnico; 2krat so mu nogo žgali, pa vsa pomoč je bila zastoj; 21. maja so ga zagrebli.

V nedeljo 21. maja je mraz po Leskovcu, sv. Barbari in Zavrču nižejše gorice vse poparil, da ni ene zelene mladike videti. Visokejše gorice pa lepo kažejo, razvun nekterih locnov, ki zavoljo zimske pozebe ozeleneli niso.

Iz Maribora. (Vabilo.) Ker smo prepričani o važnosti okrožne sodnije, ki bi se imela osnovati v Mariboru, ne le za to mesto, temuč tudi za celi nekdanji mariborski okrog; in ker se bojimo, da država nebi mogla še nektera leta poslopja v ta namen kupiti ali postaviti; zatorej se lotimo prašanja, ali si zamoremo sami pomagati, da se ta namen doseže, da se zaloga ali matica zaj nabere, zlasti, ali nebi spadalo staro okrožno poslopje v Mariboru v to zalogo, kako naj se ta pomnoži, i. t. d.

Za posvetovanje o tem sklicujemo javni zbor dne 11. rožnika, dopoldne ob 10ih v Götzovo dvorano v Mariboru s tem-le

dnevnim redom:

1. Posvetovanje o sredstvih in potih za postavljenje poslopja okrožne sodnji v Mariboru;
2. Določba organov, ali osnovanje posebnega društva za izvršitev sklepov.

Vabimo k udeležbi tega shoda, i veselilo nas bode, ako vidimo v njem zastopane tudi sosedne okraje, ktere stvar zadeva.

V Mariboru meseca maja 1876.

Dr. M. Reiser, Dr. F. Dominkuš, Dr. Srnec, Michl Marko, Dr. Lorber, Ludwig pl. Bitterl, Dr. Fr. Radaj, Fried. Leyrer, G. H. Ogrisseg, Ant. Strasehill, Joh. Girstmayr sen., Dr. Jos. Schmiderer, Joh. Girstmayr jun., Karl Gerdes sen., Schnabl Prof., Kajetan Pachner, König, Karl Scherbaum, Reichenberg, Zwettler, Ludwig Albensberg, Dr. Ipavic, Dr. Mullé, Kokoschinegg, Dr. J. Kocmuth, J. Gutscher, Dr. Modrinjak, Joh. Erhard, Schnurer, Roch, Ferdinand Baron Rast, Kurnigg, F. Krainz, M. Berdajs, Varena, M. Valenčak, Ant. Hohl, R. Pachner, F. Bindlechner, E. Janschitz, Heinrich Schleicher, W. Geuppert, Ant. Tombasko, Jakob Petternell, A. Quandest.

Od Kapele pri Radgoni. (Letina) se še nam dobra kaže ali vsaj srednja. Sadovja bo vsakega nekaj. Tako so na primer črešnje, gruške in jabelka večjidel polna; tudi sliv in orehov bo nekaj; le v ravninah poslednjih ne bo, ker so že lani v jeseni pozebli. Žito (rž) in pšenica skoro povsodi dobro kažeta. V goricah je sicer veliko nastavilo, vendar dobrega branja ali trgatve se skoro nihče ne nadja; nekaj zavolj hude letošnje zime, ker je veliko trsov pozeblo. Največ pa je škodil mraz 21. maja. — Isti den smo pokopali obče spoštovanega Jožefa Puherja, ki je bil 96 let star in je za našo cerkvo skrbel 40 let kot ključar. Ranjki je bil oče č. prednice šolskih sester v Mariboru. Pokojni je bil trdnega zdravja in je rad in pogosto v cerkev hodil, čeravno je imel uro hoda do

nje. Gospodarstva ni do smrti iz rok spustil! Naj počiva v miru!

Iz Brežic. (4krat tati vlomili.) V noči 19. maja so nepoznani tatovi pri posestniku Johanu v Gregorcih vlomili in za 30 gold. ženske obleke odnesli. V isti noči so kradljivci v kovačnico Marije Lipijeve v Starivesi skozi okno vlezli in nekaj kovačkega orodja pobrali. Več so tatovi dobili pri krčmarju Ivanušu v Starivesi. Iztrgali so okenski križ in eden iz med tatov je vlezl in iz hiše tovarišem nametal obleke, platna, hišnega orodja, kolikor se je dalo. Ob enem so tatovi vzeli 300 fl. v srebru in 20 fl. v bankovcih — vsa škoda se ceni na 1191 fl. Pri bosedinji Ani Šepetavčki pa so iz dil ukradli meso, špeh in klobase. Tudi posestnika Dobrino so drzni gospodje tatovi hotli počastiti, toda dekla Ana Sarošek ni pretrdno spala, se vzbudila, tatove zapazila in začela upiti, da so grabljivi ponočni težaki čez Sotlo odbežali v Hrvatsko, od koder so najbrž došli!

Iz mariborske okolice. Predragi „Sl. Gosp.“, ker si nam priljubljen in na srce prirastel zavoljo svoje odkritosrčnosti in čvrstega postopanja zoper nemčurske pijavke, koje nam hočejo kri izsezati, moram ti tudi jaz svojo butaro, ki me je že več let mučila, odkriti; namreč surovo ravnanje bistrškega „ehrenbürgerja“. Okoli leta 1866 je pustil Seidl „v vinarski grabi“ nek most sezidati, in je po dolgem prigovarjanju res kupil od me 3 seženje kamenja. Ker cesto sam rabim, mu ceni seženj le 8 gld., pa preveč mu je bilo rekoč: glejte! koliko storim jaz za ceste, se trudim in mučim in pot potim, kedar vam ceste popravljam, zakaj bi vi ničesar ne storili? Ker je pri dverih stal in me ni pustil iz sobe, se poravnava za seženj s 7 fl. Ko bo kamenje pri mostu, dobite denarje. Napravim globok kompliment in grem. Kamenje spravim na svoje mesto in čez 14 dni grem po denarje. Se ponižno priklonim, visoko pozdravim mislé si, da preje plačilo dobim. Pa groza me obide, ko zarenči nad menoj „was wollen Sie denn“. No si mislim, nič ne bo dobro in preponižno prosim, denarje bi rad imel za kamenje. Slovenski bralec boste gotovo mislili, po takih komplimentih mu je rad plačal — kaj še, rekel je — marsch hinaus — kakor štirinogatemu kosmatinu. Čez nekaj dni, ko je že zginol grozni strah iz mojih kosti, se vendar predrznem takrat vsemogočnemu Seidlu pisati, da ga bom tožil, ako me ne izplača. Tožbe se je le zbal in mi je dal 2 listeka na G. v Selnici in V. v Mariboru. Prvi mi je moral plačati 10, drugi 6 fl.; ko bi se ga le preveč bal, bi gotovo v njegovem žaklu počivali. Z ostankom me je tolažil na drugi most, ki se še le bo delal. A ni mosta, ni ostanka, ni Seidla več naprej. Je pač le slab prerok, vendar ga imam na večer spomin v most sezidanega, da ga težeje pozabim. Ko bi Seidl vendar enkrat hotel na „tajepemsko“ oditi bi v Kamec bilo vse veselo!

Matija Ferline.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Volitev in zastopov imamo že precejšno število; srenjske, okrajne, deželne, državne volitve in zastope in naposled še delegacije, t. j. zbor možev, ki se posvetujejo o rečeh, katere zadevajo celo cesarstvo in kder naši poslanci tudi z ogerskimi konečno in skupno glasujejo. Vsi ti zastopi nalagajo več ali menj velike priklade na naše dače. V delegacijah zahtevajo ministri za l. 1877 skupaj 114,249.208 fl. namreč minister vnanjih zadev, znani magjarski, grof Andrassy 3,180.480 fl., finančni minister Holzwarth 1,981.529 fl., največ pa vojni minister Koller, ki namisli odstopiti, namreč: 99,11.165 za vojno na kopnem in 9,971.034 gld. za vojno brodovje na morju in na Donavi. Da se ove velikanske svote pokrijejo, se bode vračunilo 11,099.000 fl. colninskih dohodkov, ostalo se pa bo razdelilo na ogerske in naše dežele; ogerske bo zadelo 30,326.162 naše pa 70,761.042 fl. Vojaki nas tedaj mnogo stanejo in žele bi bilo, da bi se sred miru vojaški stroški zmanjšali. Ali naše cesarstvo ne more sedaj na to misliti, ker je na sredi med samimi grabežljivci Prusi, Lahi in Rusi, ki se vsi strašansko orožajo. Zato res nekako po veleizdajstvu diši, ako čujemo, kako brezobzirno nemški, liberalni poslanci brišejo denarje za vojaštvo. Toda nič jim ne pomaga. Magjarski, konservativni in poljski poslanci nečejo o takem brisanju nič vedeti in delegacije bodo dovolile, česar naša vojna potrebuje. Tudi za zboljšanje hrane pri vojaki se bo dovolilo nekaj čez 1 milijon. — Smrt je Avstriji vzela 2 močna stebra. V Pragi je umrl jeni stari prijatelj in zagovornik dr. Palacky; na Dunaju pa je naglo smrt storil general John, ki se je za Avstrijo srečno boril v 13 bitkah in kot načelnik generalnega štaba največ pripomogel do slavne zmage nadvojvode Albrehta pri Kustoci na Laškem l. 1866. — Na Moravskem bodo v jesen velike vojaške vaje ali manevri; zbranih bo 92 bataljonov pešcev, 48 škadronov konjenikov in 122 kanonov, večidel novih Uhačijevih. — V Celovcu so pri srenjskih volitvah zmagali liberalci, ker je mnogo konservativcev po stari šegi ostalo — doma! — Na Ogerskem so Magjari 200 nemških uradnikov pri železnicah iztirali, ker se ti niso magjarsčine naučili. V Zagrebu so Hivati 20. maja slovesno obhajali obletnico smrti bana Jelaičica. Jegov spomenik je bil s črnimi zastavami okinčan. Hrvatski sabor bode sklican brž po skončanih delegacijah.

Vnanje države. Najvažnša novica se je sedaj iz Carigrada po telegrafu raznesla po vsem svetu: turški sultan Addul-Aziz bil je nagloma od puntarskih Turkov odstavljen, z njegovo rodbino in brezštevlnimi babami vred zaprt in njegovega brata, poprejšnega sultana, sin, po imenu Murad, za novega sultana postavljen. Kako se je to zgodilo

in kaj pomeni, tega še nismo zvedeli. — Angleži se kujajo in nečejo pristopiti Gorčakovim predlogom in sploh se je bati, da se potegnejo za Turke in začnejo vojsko zoper Buse. To pa utegne ves svet v strahovito kri prelivanje potegniti. Že preži angleško brodovje, ki steje više 300 kanonov s 3000 vojaki celo blizo Carigrada; ali tudi Rusi nimajo daleč do glavnega mesta sultanovega. — Na Španjskem so se tisti, ki so 3 leta za kralja Karlosa se bojevali a premagani bili, sedaj zopet vzdignoli za svoje pravice in proglasili republiko; začelo se je zopet kri prelivanje. Sedaj pa utegne vsa Španija postati republika. Na republiko se tudi močno dela na Laškem in je celo mogoče, da bo kralj Viktor-Emanuel, ki je sv. Očeta oropal, svoje kraljestvo še zgubil.

Jugoslavjanska vojska zoper Turka.

Ogerski listi poročajo vest, da je močen del srbske vojske čez reko Drin udaril v Bosnijo na pomoč Kristijanom. Neverjetno to ni. Srbi so pripravljani. Vojna ima 300.000 pušek, 300 kanonov in smodnika in krogelj dovolj. Tudi novo posojilo 12 milijonov dinarjev se vrlo podpisuje. Mnogo avstrijskih Slavjanov in Rusov je prišlo v Beligrad na pomoč, zlasti veliko ruskih oficirjev. Črnogorci so pri Podgorici več Turkov postrelali, ker so se drznili mejo prekoračiti. V Hercegovini je hotel Muktar-paša iz soteske pri Gačkem tihoma izmuzniti, pa je bil od vstašev tepen; od njegovih 5500 mož mu je padlo 600. Golub Babič je hotel Turkom vzeti 60 konjev, pa jih je vlovil samo 20, ker so avstrijski vojaki Turke 3 milje daleč spremljali in na Kristijane strelali. — V Bosni je Alipaša šel s 3000 možmi nad Kristijane, da jih izpodi iz Gmeč-planine; vzel jim je več šance; toda ti so brž pozvali vojvodo Bandalova na pomoč, ki je Turke od zaja prejel in Alipašo v pobeg prisilil; Turkov je padlo 500; tudi vstašev je veliko ubitih. Turek strašni Kulinovič-beg je Kristijane, ki so se v planini skrili, nenadno zalezil in posekal 300 ženskih, otrok in starev in odgnal 900 glav živine. Toda brž ga je srditi Bandalov došel, mu ves plen pobral in Turka v pobeg zapodil. V Bolgariji raste vstaja velikansko. Skrivna vlada ukaže izogibati se resnega boja s Turki ter v Balkan bežati, kder se vojnim možem deliva orožje, otroci, ženske in starci pa v varne kraje spravljaajo. Vse hiti v Balkan-gore. Turška vojska hoče to braniti, pa je na večih krajih bila tepena. Pri Zelezniku je 15.000 Turkov 8 ur napadalo 8000 Bulganov, pa niso opravili nič. Turki so morali odstopiti puštvši veliko sto mrtvih na bojišču.

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

XL. Prva skrb v Neapolu bila nam je, da smo si poiskali stanovanje. Dobili smo ga v go-

stilničar nekega švicarskega Nemca, po imenu: Zopf-Weber. Za prenočišče smo plačali vsak po 2 franka in bili smo z vsem zadovoljni. Tudi jedila so nam dišala, ker so bila po naši šegi pripravljena. Gostilničar in jegova žena, obadva precej debela, sta kaj prijazna do tujcev in govorita večidel nemški. Sedaj, ko smo vedeli kam domu, smo se napotili mesta ogledovat. Neapol je ob morju pozidan ter šteje kakih 450.000 prebivalcev; med njimi okoli 80.000 lazaronijev, t. j. lenuhov, ki živijo o kraji, beračenju ali kakem lahkem zaslužku. Kakor žakli poležavajo po ulicah na solncu. Kedar se kateremu začne trebuh kregati, se počasno pretagne ali pa vstane, da si kaj zmekne ali kaj priberači. V največji sili stopi v dnino k ribičem. Ker mi je robec nekoliko iz žepa lukal, me je gostilničar brž opomnil, naj ga globljeje skrijem, da mi ga kak lazaroni ne izvleče, preden dojdem do pete hiše. Najprville smo obiskali, jaz in moji tovariši, cerkvo S. Francesko di Paola. Kralj Ferdinand I. jo je začel l. 1817 staviti in jo je v 14 letih dozidal. Podobna je rimskemu Pantheon-u. Znotraj stoji 30 krasnih stebrov iz marmorja, ki držijo lično kuplo. Glavni altar, sv. apostolom posvečen, je izdelan iz dragega kamna jazpida. Človek se nad krasoto cerkve kar zavzema. Proti večeru smo obiskali nadškofovsko cerkev in v njej slovito kapelo škofa in mučenika sv. Januarja. V velikem altarju v 2 steklenicama je shranjena, navadno strdjena, kri mučenikova, ki pa 3krat na leto — 1. nedeljo majnika, 19. septembra in 16. decembra — čudežno vskipi in tekočasta postane. Neapolitanci tega svetnika goreče častijo in ga pogosto na pomoč kličejo, posebno ob času pomora, ali kedar se mestu ognjenik Vezuv grozi. Med tem je nastalo slabo vreme; začelo je občutljivo mraziti tako, da so nekateri naših tovarišev nevoljni v noči po železnici potegnoli nazaj v Rim in domu. Drugi smo ostali in pričakali hladno vendar neizrečeno lepo in jasno jutro. Den je bil prijeten.

Po zajutru smo se nekateri namenili na hrib, ki mu je ime Kamaldoli in iz katerega se uživlja najboljši razgled na morje, mesto in jegovo ljubeznivo okolico. Bilo nas je 8 oseb, eden je bil Amerikanec. Govoril je razumljivo nemški, laški pa nič. Kamaldoli je na visokem bregu, kakih 450 metrov nad morsko površino in 2 uri od Neapola. Obiskovalci večidel jahajo tje na oslih, ki že obsedlani čakajo na ulicah, ki peljejo proti Kamaldoli. Za jeduo živinče se plača po 2 liri in nekoliko centezimov za gonjača. Mi nismo hotli najeti oslov in smo se peš podali na pot. Okolica, po katerej smo sedaj korakali, nas ni veliko mikala, vsak je hitel brž dospeti do bele cerkve, ki stoji na bregu Kamaldoli. Zraven cerkve je samostan. Tukaj smo pozvonili in vrata se za nekoliko centezimov odprejo. Samostan je sedanja laška vlada zatrla; le samo 4 menihi smejo pod lastno streho še čakati na svojo smrt. Zapuščena

cerkev in prazni samostan nimata nič posebnega. Tem bolj nas je razveseljeval iz samostanskega vrta prekrasni razgled. Dva križa stojita v vrtu na mestu, od koder se najlepše na vse strani vidi. Pod obiskovalcem se razprostira čudovito lepa, z raznim drevesjem in zeleničjem nasajena in obsejana okolica; nekoliko naprej se vije valovito morje, kakor nebeški pas; solnčni žarki se po njem utrinjajo, kakor da bi zlato-svetle ribice skakljale nad vodo. Iz morja se dvigajo osredki ali otoki Nisida, Proscida in lepa Ischia, kakor da bi kos brega nad vodo plaval. Po globokem morju se vidi mnogo močnih bark, katere nepremagljiva sila hlaponova urno vleče naprej, in sivi dim se vleče za njimi, kakor da bi kdo kito spletal; tu pa tam zagledamo tudi ladje z belimi in pisanimi jadri ali plabtamami, katere lahek vetrič napinja. Nad vso to krasoto pak stoluje, kakor kralj na visokem prestolu — ognjenik Vezuv in puha neprenehoma iz sebe gost dim. Lahi pravijo o krasni okolici in mestu Neapolskem: veder' Napoli e poi morir', t. j. videti Neapol in potem umreti. Videl ga sem, a življenja za njegov pogled vendar nebi dal! (Nastavek prihod.)

Smešničar 23. Upnik vidi svojega dolžnika večkrat v krčmo zahajati. Razdražen mu reče: vino v krčmi vedno piješ, meni izplačati pa nečeš? „Pomiri se“, mu odgovori dolžnik, „vsaj samo vidiš, da vino pijem, ne pa, da ga tudi plačam!“

Razne stvari.

† Francišek Palacky.

Naši severni slavjanski bratje Čehove so zgubili svojega večletnega vodnika, najiskrenejšega boritelja in najslavnjšega zgodovinarja. Jihov rojak dr. Francišek Palacky je 27. maja umrl 78. let star. Ves narod žaluje in mu pripravlja sijajn pogreb. Na odru leži v mestni hiši zlate Prage, počival pa bode v katoliški kapeli svoje graščine v Lobkovicah. Nekoliko tednov pred smrtjo je skončal svojo zgodovino zemlje česke. Naj počiva v miru!

(Vsem p. n. gg. duhovnikom), spoštovanim Vojniškim farmanom in njihovim sosedom, ki so v tako obilnem številu dne 25. maja t. l. vč. gosp. Antona Kavčiča do groba spremljali, najiskrenejšo zahvalo izrekajo pokojnega sošolci.

(Ormuški okraj) šteje 18.000 ljudi (ptujski 43.000). V okrajni zastop volijo veliki posestniki, Ormuž in Središče, in pa kmetski ljudje. Prvi plačajo davka 7201 fl., drugi 4138, kmetje pa 34.764 gold. v zastop pa volijo vse 3 skupine jednako število zastopnikov.

(Naznanilo.) Imam sicer 2 stričnika mojega imena, ki pa sta obadva tako preskrbljena, da nimata niti časa niti potrebe po svetu klatiti se in ljudi na moje ime goljufati. Dotični drzni goljuf se naj izroči sodniji. Simonič, dekan.

(Za okrajne volitve) v Mariboru je sestavljen imenik velikih posestnikov, v katerem je izpuščenih blizu 70 kmetov, ki so do sedaj vselej volili. Narodnjaki so vložili protest. Okrajni glavar je takoj odgovoril, da prizna nepostavno izpuščenje mnogih kmetov, da je sedaj imenik „korigiral“ in da g. Seidla ne more izbrisati, ker ima ta posestvo v Rosbahu, od katerega plačuje 67 gld. 14 1/2 kr. dače. Narodnjaki so sedaj poslali prošnjo k namestniji v Gradec, da se volitve preloži. Kajti po pretečenem času za reklamacije nima nihče volilnega imenika „korigirati“ in g. Seidl ni veliki posestnik. V Rosbahu pri kataster. števil. 78 ni on, ampak njegova žena Katarina Seidl kot posestnica vpisana, ki plačuje 58 fl. 46 kr. dače, tedaj ni velika posestnica. Konrad Seidl pa ima v Rosbahu kat. števil. 79 in 149 gruntnič, od katerega plačuje 8 fl. 65 1/2 kr. dače in tedaj ni veliki posestnik, ampak prav majčkeni posestnik!

(V Železni županiji) na Prekmurskem je velika ves Rehnica pogorela; škode je više 50.000 fl.

(V Vitanju) je pri tamošnji podrtini starega grada splazilo veliko kamenja in hišna poslopja g. Praunseisu in g. Krejniku poškodilo.

(Spremembe v Lavantinski škofiji.) Č. g. Iv. Nep. Kunej je prezentiran za faro Dobje. — Č. g. Alojzij Dečko, sedaj kaplan v Gleisdorfu v Sekovski škofiji, rojen v Središču l. 1839, stopi nazaj v Lavantinsko škofijo in pride za kaplana v Šmarjeto pri Ptuju. — Umril je č. g. Fr. Osojnik, župnik v pokoju, star 66 let.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali č. gg. Hirti 26 gld. (ustanov. doplač.), Žičkar Jož., Sternad, Prešern in Krener po 11 gld.

(Cementirovalni urad) začne poslovati v Radgoni 1. junija in v Ljutomeru 1. julija.

(Za uboge Hercegovince in Bosnjake) so darovali č. gg. duhovniki Mariborške dekanije 11 fl. Hvala, bodemo brž v Ljubljano odposlali.

(„Šparovci“ v Celovcu) so pri volitvi propadli, ker so se liberalni nasprotniki poslužili nepostavnih sredstev; zato se je napravil protest.

(Otrok pogorel) je Matiju Čelofigi pri sv. Marjeti na Dravskem polju, ker je pred požarom v hlev zbežal, ki je gorel s hišnim poslopjem vred.

(Plaz) med Laškimi in Rimskimi toplicami je cesto 600 metrov na dolgo zasul.

(„Flos“ drv) se je Jakobu Uršetu (Sedniku) na skali v Dravi pri Velki razbil — 8 flosarjev je komaj življenje otelo.

(Župnik v pokoji g. Val, Ravnihar) je 27. dne maja v 73. letu svoje starosti nagloma umrl. Revni treh vasi Vodiške (njegove rojstne) fare dobijo 6000 gl., duhovsko podporno društvo 3000 fl., hiralnica 300 fl., ubogi Ljubljanski 150 fl., Matica

slovenska 1200 fl., dramatično društvo 200 fl. Naj v miru počiva blagi ljudo- in rodoljub!

(Dražbe). 2. junija Treza Črnoša v Vonarjem, Juri Tomanič v Pristovi 1225 gld. 3. junija Martin Supanc v Novivesi 2836 fl. Juri Vodeb pri sv. Jurju 1348 fl. Jak. Jost v Ilonci 2710 fl. Ana Bela 1740 fl. pri sv. Lenartu. 5. junija Martin Ornik 3620 fl. pri sv. Lenartu. 6. junija Tomaž Spolenšak v Proseniškem 4792 fl. 7. junija Franc Hojnik v Fürstu 2099 fl. (2), Jož. Roršak v Stattembergu (3), Nina Geyer pri Vidmu 13290 fl. (2) 8. junija Jož. Jesenik 2820 fl. v Konjicah. 9. junija Andrej Dobršek v Dobrinskem (2), Alojz B. ačič 771 fl. pri sv. Lenartu, Anton Smodila 825 fl. v Konjicah.

Tržna cena
preteklega tedna po Hektolitrih.
(1 Hl. = 1⁹³/₁₀₀ vag)

Mesta	Pšenica		Rž		Jedmen		Oves		Tursica		Proso		Ajda	
	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Maribor	8	40	6	50	—	—	4	—	4	90	5	—	4	90
Ptuj	8	40	6	40	—	—	4	30	4	80	4	20	4	—
Slov. Gradec	9	43	6	83	6	50	3	74	4	87	7	80	5	69
Gradec	9	55	6	58	—	—	3	77	5	—	—	—	5	50
Celovec	9	33	6	37	4	91	3	72	4	73	—	—	4	95
Ljubljana	8	55	5	40	3	90	3	74	4	88	4	10	5	20
Varaždin	8	20	5	60	4	60	4	80	4	55	—	—	5	60
Zagreb	9	—	7	—	5	60	4	40	5	40	5	20	4	88
Dunaj	12	30	8	80	9	15	10	20	—	—	—	—	—	—
Pešt	11	28	7	82	7	45	9	20	5	25	—	—	—	—

V Mariboru. Krompir fl. 2.30 kr. Hl. — fažol 14, leča 30, grah 28 kr. Kg. — Pšeno 10 kr. liter. — Pšenični gras 26. — prednja moka 20, srednja 15, polentna moka 11 kr. Kg. — Kravje maslo fl. 1.10, svinjsko maslo 90 slanina frišna 64, slanina prevojena 90 kr, puter fl. 1.— kg. Jajca 2 kr. vsako, — Govedina 44, teletina 45, svinjetina mlada 54 kr. Kg. — Mleko frišno 12, posneto 10 kr. liter. — Drva trda fl. 3.70, mehka fl. 2.80 Kbmt. — Ogelje trdo. 1.— fl., mehko 60 kr. Hl. — Seno fl. 3.60, slama fl. 3.80 — stelja fl. 2.70 kr. za 100 Kg.

Najnovjši kurzi na Dunaju.

Papirna renta 64.20 — Srebrna renta 67.80 — 1860-eto državno posojila 114.— — Akcije narodne banke 815 — Kreditne akcije 130.— — Napoleon 9.70 — Ces. kr. cekini 5.76 — Srebro 103.—

Loterijske številke:

V Gradcu 27. maja 1876: 60 76 57 31 36.
Na Dunaju " " " " 16 47 58 31 70.
Prihodnje srečkanje: 10. junija 1876.

Ponudba organista.

Mlad izučen organist želi koj službo dobiti; natančneje se izve pri J. Podcerkovecu v Ročeh, pošta Tolmin na Primorskem.

Na korist bolnega človeštva navajamo sledečo vrsto priznavajalnih dopisov, ki so ob enem najboljši dokaz najizvrstnijih nasledkov

Wilhelmovega anitartritičnega antirevmatičnega kri čistočega čaja.

Gospod Frant Wilhelm, apotekar v Neunkirchen-u. Hainburg, 21. nov. 1874.

Blagorodni gospod! Iz hvaležnosti sem Vam dolžen naznaniti, da me je Vaš tako zvani Vilhelmov antiartritični antirevmatični kri čistoči čaj rešil bolezn, za koje navadno ni nobenega zdravila več.

Po resnici potrdujem z svojim imenom in pečatom, da se po 8 mesečnem pitju, vsaki den po edenkrat, Vašega čaja popolnem prostega čutim svoje že sedemletne

božjasti ali sv. Valentina bolezn, potem ko sedaj že 14 mesecev nisem več od te bolezn napadjen bil.

Blagovolite te vrstice na korist drugih bolnikov po časnikih priobčiti.

(L. S.) Ignac Berger.
G. Z. 4218.

Jaz potrdim, da je meni osebno znani gospod Ignacij Berger c. k. telegrafični vodja v Hainburgu, ovo pisanje pri meni lastnoročno podpisal.

Hainburg, tridesetega novembra Tisoč osemsto štiri in sedemdeset.

(L. S.) Ant. Paravicini m./p. c. k. notar.

Gosp. Francu Wilhelmu, apotekarju v Neunkirchen-u. Altenfelden, G. Avstrijo, 30. nov. 1874.

Vaš Vilhelmov antiartritični antirevmatični, kri čistujoči čaj, kterega iz apoteke gosp. Avgusta Hofstätterja v Lincu dobivam, stori pri meni veliko dobrega, je vse hvalevreden in se mnogo rabi po nasvetovanju, tudi naš gospod dr. Nickl se nad tem čajem čudi, ker sem skozi eno leto zdravila od njega dobivala in se je moj protin in slabost živcev čedalje bolj shuševala, a sedaj sem popolnem zdrava ko sem 3 pakoljne Vašega čaja vzela — in Vas pri srčno pozdravljam.

Julijana Kraml, hišna posestnica štev. 6.

Svarimo pred ponarejanjem.

Svarimo pred sleparijo.

Pravi Wilhelmovi antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi antirevmatičnega čaja za čiščenje krvi v Neunkirchen pri Dunaju ali v mojih po časnikih navedenih zalogah.

Zavitek, po 8 obrokov razdeljen,

po predpisu zdravnika pripravljen, s podukom v različnih jezicah 1 gld., poseboj za kolek in zavoj 10 kr.

Na ugodnost p. n. občinstva se pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični čaj dobiva v Mariboru pri Alojziju Kvandestu, v Celju pri Fr. Rauerju in v Baumbahovi apoteki, v Mozirju pri Tribuc-u, v Podčetrtku pri Müllerju, v Slov. Bistrici pri Janezu Janošu, v Slov. Gradcu pri Kaligariču, v Ptujju pri Drag. Girodu, v Varaždinu pri dr. Hattlerju in v Ljubljani pri Lasniku, apotekarju

se dobiva to iz prve mednarodne fabricacije Wilhelmovega antiartritičnega čaja za čiščenje krvi v Neunkirchen pri Dunaju ali v mojih po časnikih navedenih zalogah.

Naznanilo!

Dovoljujem si p. n. občinstvu naznaniti, da sem s 1. dnem t. m.

odprl še eno prodajalnico v poštni ulici, štev. 22. (v E. Janšičevej hiši)

in da imam tudi tukaj vsake vrste blaga na izbiro, kakor: spodnje in zgornje hlače iz jirbovine, vsake vrste odeje za postelje, blazine; dalje obvoje, prte, rokavice vsake vrste, katere sam izdelujem in več drugih reči, katere pripadajo rokavičarskemu delu. Vsa ta dela so izdelana iz novega najboljšega blaga in so trpežna.

Priporočujem tedaj p. n. občinstvu svoje blago, katero se že na vid samo hvali. Naročila po pošti bode podpisani zvesto in naglo oskrbel po poštne povzetju. Kdor bode pa več blaga vkupno naročil, računil mu bodem jako bolji kup.

V Mariboru, 1. maja 1876.

3-3 Vekoslav Buhta, rokavičar.

v poštni ulici štev. 22.

Vekoslav Buhta

Vekoslav Buhta

Zahvala in priporočba.

Prijazno zahvaljujoči se za častno mi skazano zaupanje, katero mi je bilo obilo skazovano odkar sem pričel svojo kupčijo; priporočam tudi v prihodnje slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo novega manufakturnega blaga ter frišnega specerijskega blaga, zelišč in farb.

Med vso to frišno robo vredno je priporočati tako zvani, priljubljeni brinjec iz moje lastne žgalnice na Kranjskem.

Ponavljam tedaj svoje priporočilo in obetam slavnemu občinstvu točno potrežbo ter primerno ceno in prosim za obilno udeležitev.

Maribor, 24. maja 1876.

Spoštljivo

2-2 Anton Dolence, na glavnem trgu, v srenjski hiši.

Priporočilo.

Gostilnico gospe Lezererjeve pri sv. Lenartu v Slov. gor. sem v najem vzela, in se zdaj priporočim vsem mojim starim prijateljem, posebno slovenskim kmetom, da se radi k meni potrudijo zarad domačega vina in dobre jedi, tudi za prenočišče se skrbi.

Z odličnim spoštovanjem

Karol Manek, gostilničar.

1-2